

Monumentnummer*: 512867

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 juli 1999
Kadaster deel/nr 82724/76

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Kollum Noardeast-Fryslân Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Kollum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Kollum A 821

Omschrijving**

Inleiding

DOKTERSWONING met aangebouwd KOETSHUIS en HEK, behorende bij het complex met koetsierswoning te Kollum uit 1913. Het exterieur van de woning is zeer gaaf: een vergroting van de serre met een travee is in plusminus 1985 zeer zorgvuldig uitgevoerd met gebruikmaking van originele materialen en vormgeving. Hiervoor is glas-in-lood gebruikt uit de serre zelf, van de zijde die niet naar de straat gericht is. De roedeverdeling van een dakkapel aan de straatzijde is verwijderd. In de westelijke topgevel zijn twee nieuwe vensters geplaatst, in aansluitende trant. Het interieur van het woongedeelte is niet bekeken, aangezien de eigenaar daarvoor geen toestemming geeft. Bekend is dat de originele keuken aan de achterzijde is verbouwd tot praktijkkamer, en dat een nieuwe keuken is geplaatst in een deel van de serre. Het praktijkgedeelte is wel gezien: dit is gemoderniseerd en bevat geen monumentale interieuronderdelen. De plattegrond is vrijwel origineel.

Omschrijving

De hoofdvorm van de dokterswoning is een doosvorm, gedekt door een steil, afgeknot schilddak, gedekt met oranje geglazuurde platte Friese pannen; keramieken pironen; een houten dakkapel onder afzaat in het voorste dakschild; strak geprofileerde windveren en houten goten met houten consoles, die in het bovendeel der gevels overgaan in getrap metselwerk; hoge, deels bakstenen, deels

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gepleisterde schoorstenen. Vanuit de hoofdvorm zijn verschillende volumes uitgebouwd, deels onder plat dak (westzijde) en deels onder zadeldak (zuid- en westzijde) met tuitgevels; aan de oostzijde een uitbouw onder tentdak met een rechtopgaande gevel. De gevels zijn witgepleisterd op een uitgemetselde plint van gesinterde baksteen; tuit- en topgevels hebben verticaal beschot van kraalhout, aan de onderzijde schubvormig afgewerkt. Het huis bevat voornamelijk H-vensters met Art Nouveau glas-in-lood decoraties in de bovenlichten.

Boven de vensters bevinden zich donkerrode betonnen lateien met eenvoudige geometrische uitsparingen. Daarboven een rollaag van rode baksteen; eenzelfde rollaag dient als cordonlijst ter hoogte van onder- en bovendorpels. De voorgevel van de woning is geaccentueerd door een hoefijzervormige balkonopening met brede geprofileerde lijst van rood-bruin geschilderd beton. De opengewerkte borstwering van het balkon is van geglazuurde roodbruine steen en rust op een drizijdige erker; natuurstenen knoppen op de hoekpijlers. De rechtopgaande oostgevel wordt beëindigd met een half rond fronton, waaronder in de gevel een bruin-rode cirkel in het pleisterwerk is aangebracht. De drie verdiepingsvensters hebben glas-in-lood bovenlichten. Daaronder steunt het portiek onder lessenaarsdak van de hoofdingang op een smalle uitbouw en een gemetselde kolom die net als de borstwering van geglazuurde roodbruine baksteen is. De dubbele, met aan Art Nouveau verwant houtsnijwerk bewerkte, voordeur heeft boven- en zijlichten met glas-in-lood; granieten bordes. In het achterste deel van de oostgevel is de praktijkingang, in de hoek met het koetshuis. De -recent verlengde- houten serre op de zuidwesthoek van de villa staat op een gemetselde onderbouw; deels glas-in-lood bovenlichten, en eenvoudig gedecoreerde stijlen; vernieuwde openslaande deuren en een verhoogd gemetseld bordes met opengewerkte borstwering; op de serre een houten balkonbalustrade. Het KOETSHUIS staat onder een zadeldak met uitgebouwde topgevel, parallel aan de straat, en is aangebouwd aan de achterzijde van het huis. Boven de licht getoogde dubbele tweeruitsdeuren aan de voorzijde van het koetshuis bevindt zich een topgevel met twee vensters met drieruits bovenlicht. In de oostelijke zijgevel ijzeren, negenruitsvensters met rondboogvormige vijfruits bovenlichten. Het giet- en smeedijzeren HEKWERK is eenvoudig gedecoreerd, met puntvormige spijlen, onderbroken door spijlen die via een boog met elkaar verbonden zijn; de pijlers aan weerszijden van de oprit zijn van witgeverfd beton, aan de basis deels bekleed met roodbruine baksteen.

Waardering

De dokterswoning met aangebouwd koetshuis en hek uit 1913 te Kollum is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als essentieel ruimtelijk en functioneel onderdeel van het complex;
- vanwege de toegepaste bouwstijl in Overgangsarchitectuur, met Art Nouveau elementen;
- vanwege de uitgewogen ornamentiek;
- vanwege de zeer hoge mate van gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dokterswoning

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument